

XVI INTERNATIONAL FINANCE FORUM
September 14 – 17, 2016

Odessa, Ukraine

Реформування страхового ринку України в комплексі програми розвитку фінансового сектору

15 вересня 2016 р., м. Одеса

Про реформу

- Реформа фінансового сектору є однією із першочергових серед 62 (!), що були зазначені у **Стратегії стабільного розвитку «Україна 2020»**, яка була представлена Президентом України у вересні 2015 р.
- **Комплексна програма розвитку фінансового сектору до 2020 року містить понад 40 проектів**, які реалізуються за міжнародними принципами проектного менеджменту.
- Сьогодні, понад **20 фінансових законопроектів** очікують на розгляд у сесійній залі Верховної Ради.

Основні законопроекти, що безпосередньо регулюють ринок страхування

№1797-1 Проект Закону про страхування

№2413а Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг

№2414а Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг

№3739 Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання особливостей ліцензування господарської діяльності з надання фінансових послуг

Основні новації законопроекту «Про страхування» (1797-1)

1. Процедура виведення з ринку страхових компаній

Пропонується вивести страхові компанії з-під юрисдикції ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визначення його банкрутом».

2. Приведення розділу щодо страхового посередництва до Директиви 2016/97/ЕС «Про страхову дистрибуцію».

Визначення порядку регулювання **посередницької діяльності, правового статусу актуаріїв, аудиторів** у сфері страхування.

3. Ревізія розділу щодо **державного нагляду за страховою діяльністю**.

Встановлення обов'язкового проходження **щорічного аудиту** у зовнішнього аудитора.

Виведення норм, які застосовуються не тільки для страхування, а й для інших фінансових послуг у окремий блок змін до Закону України «Про фінансові послуги та регулювання ринків фінансових послуг».

Визначення умов доступу до діяльності на території України **страховиками-нерезидентами**.

Створення інституту професійних перестраховиків та виділення у зв'язку із цим перестрашування окремо серед інших видів страхування.

Основні новації законопроектів 2413а та 2414а

Основна мета: скорочення кількості регуляторних та контролюючих органів

Передбачено внесення змін до понад 20 законодавчих актів:

Господарський кодекс України	ЗУ Кодекс України про адміністративні правопорушення
ЗУ «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»	ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»
ЗУ «Про цінні папери та фондовий ринок»	ЗУ «Про недержавне пенсійне забезпечення»
ЗУ «Про страхування»	ЗУ «Про кредитні спілки»
ЗУ «Про державну підтримку сільського господарства України»	ЗУ «Про організацію формування та обігу кредитних історій»,
ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»	ЗУ «Про аудиторську діяльність»
ЗУ «Про іпотечні облігації»	ЗУ «Про Національний банк України»
ЗУ «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»	ЗУ «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»
ЗУ «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»	ЗУ «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»
ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»	ЗУ «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»
ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»	ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності»

Крім того, необхідно внесення змін до Податкового кодексу України, що згідно законодавства, має вноситись окремим законопроектом – це законопроект **№2414а**.

Спліт Нацкомфінпослуг. Передача функцій до НБУ та НКЦПФР

НАЦКОМФІНПОСЛУГ

Страхові компанії

Кредитні спілки та установи

Бюро кредитних історій

Фінансові компанії

Лізингові компанії

Факторингові компанії

Ломбарди

Адміністратори товарів в групах

Недержавні пенсійні фонди (фонди,
адміністратори НПФ)

Фонди фінансування будівництва

Фонди операцій із нерухомістю

Емітенти іпотечних облігацій

Аграрна біржа

1. ЗУ «Про страхування»

Єдина зміна – діяльність страхових компаній проводиться згідно нормативних актів НБУ, що є логічним.

2. ЗУ «Про Національний банк України»

2.1. Передбачено зміни у частині 1 ст. 15 про встановлення економічних нормативів для банків та інших фінансових установ. Тобто очікується **розробка та встановлення таких економічних нормативів** (для банків – це Н1, Н2...).

2.2. **Збільшення кількості заступників Членів Правління НБУ** на одну особу (до 7 осіб). Передбачається, що ця особа буде курувати діяльність небанківських фінустанов.

2.3. Статтею 63 передбачено, що **службовцям НБУ** та їх родичам першого ступеня спорідненості **забороняється** входити до органів управління та/або **бути акціонерами фінустанов.**

3. ЗУ «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

3.1. Серед переліку фінансових послуг **виключаються**:

- довірче управління фінансовими активами;
- управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до ЗУ "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю";
- операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів.

3.2. НБУ здійснює нагляд на консолідованій основі за банківськими та **небанківськими групами**.

3.3. НБУ використовує **бланки ліцензії**, зразок якої затверджується Нацбанком. Ліцензія підписується уповноваженою посадовою особою та засвідчується печаткою НБУ.

4. ЗУ «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»

По тексту документу змінюється тільки уповноважений орган на НБУ.

5. В законопроекті 2414а видалені поняття, як не актуальні, «іпотечний сертифікат» та «іпотечний борг».

По тексту документу замінено поняття Нацкомфінпослуг на НБУ.

Прийняття законопроектів у Верховній Раді

На останньому засіданні Цільової команди реформ учасники прийшли до однозначного рішення про **синхронізацію норм та перехідних положень** (термінів) законопроектів щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг (2413а і 2414а) та законопроекту «Про страхування» (1797-1).

Необхідно **синхронізувати розгляд в один сесійний день**.

Основні новації законопроекту щодо врегулювання особливостей ліцензування господарської діяльності з надання фінансових послуг (№3739)

1. **Ліцензія може передаватись третім особам у випадках правонаступництва у разі злиття, приєднання, перетворення або поділу юридичної особи.**

2. **Порядок та правила проведення, форми типового договору, особливі умови ліцензування окремих видів фінансових послуг можуть встановлюватись також Кабінетом Міністрів України.**

3. **Одночасно з рішенням про видачу ліцензії приймається рішення про внесення юридичної особи до Державного електронного реєстру фінансових установ (для осіб, які не набули статусу фінансової установи).**

За бажанням здобувача ліцензії чи ліцензіата може видаватись ліцензія (копія ліцензії) на паперовому носії.

4. ЗУ «Про страхування»

4.1. Уповноважений орган має право **анулювати ліцензію** на провадження страхової діяльності філією **страховика-нерезидента**, якщо страховика-нерезидента позбавлено ліцензії або оголошено банкрутом у країні, в якій його зареєстровано.

4.2. Ліцензування страхової діяльності суттєво змінено, тепер це буде визначено **ліцензійними умовами**, а не законом. Тобто Уповноважений орган може частіше їх міняти.

5. ЗУ «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»

Уповноважений орган анулює ліцензію протягом одного місяця, після виключення страхової компанії із членів МТСБУ.

«Жити за правилами сучасної Європи важко, але поза
ними жити неможливо»

Лех Валенса,
Екс-президент Польщі

Demchak.Ruslan@rada.gov.ua